

23.6.2010

SM024:00/2009

Sisäasiainministeriö
PL 23
00023 VALTIONEUVOSTO

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE KOTOUTTAMISLAIN MUUTTAMISEKSI

Sisäasiainministeriön maahanmuutto-osasto on pyytänyt poliisiosastolta lausuntoa otsikkoasiassa. Poliisiosaston poliisitoiminnan suunnitteluyksikkö on pyytänyt Poliisihallitukselta lausunnon ja Poliisihallitus on pyytänyt lausunnon poliisilaitoksilta.

Ehdotus on valmisteltu vastaamaan linjauksia, jotka eduskunta antoi valtioneuvoston lokakuussa 2008 kotoutumislain toimeenpanosta antamaan selonteoon. Lausunnoissa pyydetään ottamaan huomioon, että turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskeva lakiesitys lähetetään lausuntokierrokselle myöhemmin kesäkuussa 2010.

Maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annettu laki (kotouttamislaki) tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 1999. Voimassa olevan lain taustalla on vuonna 1997 annettu valtioneuvoston periaatepäätös hallituksen maahanmuuttopoliittiseksi ohjelmaksi. Ohjelmassa määriteltiin ensimmäisen kerran tavoitteeksi kaikkien maahanmuuttajien joustava ja tehokas kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään.

Hallituksen nyt tekemän ehdotuksen mukaan lailla tuettaisiin ja edistettäisiin kotoutumista ja maahanmuuttajan osallistumista yhteiskunnan toimintoihin. Tavoitteena on, että ehdotetuilla toimenpiteillä edistettäisiin maahanmuuttajien mahdollisuutta saavuttaa muun väestön kanssa tasavertainen asema yhteiskunnassa sekä oikeuksien että velvollisuuksien osalta. Lisäksi lain tarkoituksena olisi edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisten mahdollisuuksien toteutumista sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä.

Lain soveltamisalaa laajennettaisiin koskemaan kaikkia Suomessa asuvia maahanmuuttajia, joilla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu voimassaoleva oleskelulupa Suomessa. Lakia sovellettaisiin myös henkilöön, jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelulupakortti ulkomaalaislain mukaan.

Perustietoa Suomesta annettaisiin kaikille Suomeen muuttaville oleskelulupapäätöksen tiedoksiannon, oleskeluoikeuden rekisteröinnin, määräaikaisen oleskelukortin myöntämisen tai kotikunta- väestötietojen rekisteröinnin yhteydessä.

Hallituksen esityksessä mainitut toimenpiteet eivät perustiedon antamisen lisäksi koske muilta osin suoranaisesti poliisia. Poliisi on kuitenkin mukana kotouttamisen toimeenpanossa yhtenä toimijana eri viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Tämä tapahtuu yleisen järjestyksen ja turvallisuuden edistämisenä, rikostorjunnassa, lupahallinnossa ja lähipoliisityössä.

Maahanmuutto on 2000-luvulla sekä lisääntynyt että muuttanut muotoaan. Pakolaisten ja muista humanitäärisistä syistä muuttavien määrä on suhteessa vähentynyt, kun taas perhesiteen perusteella tapahtuva ja työperusteinen maahanmuutto ovat kasvaneet. Maahanmuuton kasvu tulee jatkumaan myös tulevaisuudessa. Onnistuneen maahanmuuttopolitiikan lähtökohtana on pidettävä myös muuttoliikkeen hallittavuutta.

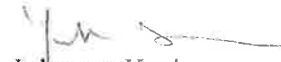
Kotouttamisen epäonnistumisen seurauksena syrjäytymisriski kasvaa ja tällä on suoraan vaikutusta sisäiseen turvallisuuteen. Syrjäytymisellä on monia negatiivisia seurauksia. Syrjäytymisen myötä usein päihteiden käyttö ja rikollinen käyttäytyminen lisääntyvät. Ulkomaalaisen henkilön kohdalla syrjäytymisen saattaa johtaa jopa hänen maastapoistamiseen. Poliisilla on merkittävä rooli käännytys- ja karkotusesitysten tekijänä ja päätösten täytäntöön panijana.

Sisäasiainministeriön poliisiosasto pitää kotouttamislainsäädännön uudistamista tärkeänä ja hallituksen esitystä kattavana. Poliisiosasto katsoo, että kotouttamislainsäädännön uudistaminen on tärkeää ulkomaalaisten maahantulossa tapahtuneiden viimeaikaisten muutosten vuoksi. Poliisiosasto pitää hyvänä asiana myös sitä, että lain soveltamisalaa laajennettaisiin koskemaan kaikkia Suomessa asuvia maahanmuuttajia, joilla on voimassaoleva oleskelulupa Suomessa, oleskeluoikeus rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelulupakortti. Tärkeää on myös se, että nykyistä useampi maahanmuuttaja saisi tietoa ja tukea yksilölliseen ja perhekohtaiseen kotoutumiseensa heti maahantulonsa jälkeen. Varhaisella kotouttamisella nopeutetaan ja helpotetaan maahanmuuttajan integroitumista ja sopeutumista Suomeen sekä ehkäistään maahanmuuttajan syrjäytymistä.

Poliisijohtaja

 Pentti Saira

Neuvotteleva virkamies

 Johanna Kari